Europaparlamentet
2024-2029

Utskottet för utrikesfrågor

2025/2167(INI)

12.1.2026

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om Europaparlamentets rekommendation till rådet, till kommissionen och till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om FN:s generalförsamlings 81:a session (2025/2167(INI))

Utskottet för utrikesfrågor

Föredragande: Andrey Kovatchev

INNEHÅLL

Sida

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS REKOMMENDATION 3

MOTIVERING 8

BILAGA: FÖRKLARING OM SYNPUNKTER.....9

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS REKOMMENDATION

till rådet, till kommissionen och till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om FN:s generalförsamlings 81:a session
(2025/2167(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna rekommendation

– med beaktande av Förenta nationernas stadga,

– med beaktande av fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), särskilt artiklarna 21, 34 och 36,

– med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), särskilt artiklarna 208, 214 och 220,

– med beaktande av FN:s generalförsamlings 80:e session,

– med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution 79/318 av den 18 juli 2025 om FN80-initiativet,

– med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution ES-11/7 av den 24 februari 2025 om främjande av en heltäckande, rättvis och varaktig fred i Ukraina,

– med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution 79/174 av den 17 december 2024 om religions- och trosfrihet,

– med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution 79/1 av den 22 september 2024 om framtidspakten,

– med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution 65/276 av den 10 maj 2011 om Europeiska unionens deltagande i FN:s arbete,

– med beaktande av rapporten av den 18 september 2025 från FN:s generalsekreterare om ett paradigmskifte för att gemensamt uppnå resultat (*Shifting Paradigms: United to Deliver*),

– med beaktande av rapporten av den 4 september 2025 från FN:s generalsekreterares om reviderade beräkningar av den föreslagna programbudgeten för 2026 och kontot till stöd för fredsbevarande insatser under perioden 2025/2026,

– med beaktande av rapporten av den 31 juli 2025 från FN:s generalsekreterare om en översyn av genomförandet av uppdraget (*Report of the mandate implementation review*),

– med beaktande av sin rekommendation av den 9 juni 2021 till rådet om FN:s generalförsamlings 75:e och 76:e session[1],

– med beaktande av rådets slutsatser av den 20 oktober 2025 om uppgradering av det strategiska partnerskapet mellan EU och FN om fred och säkerhet: gemensamma prioriteringar 2025–2028,

– med beaktande av rådets slutsatser av den 23 juni 2025 om EU:s prioriteringar i FN vid FN:s generalförsamlings 80:e session, september 2025–september 2026,

– med beaktande av rådets slutsatser av den 27 januari 2025 om EU:s prioriteringar i FN:s forum för mänskliga rättigheter 2025,

– med beaktande av Europeiska rådets slutsatser av den 20 mars 2025,

– med beaktande av artikel 121 i arbetsordningen,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A10-0000/2025), och av följande skäl:

A. I det nuvarande geopolitiska klimatet är det av avgörande betydelse att upprätthålla och stärka den regelbaserade världsordningen och säkerställa att mellanstatliga organisationer fungerar effektivt.

B. Det multilaterala systemet står inför växande hot, till exempel Rysslands attacker mot den globala freds- och säkerhetsstrukturen, inbegripet FN:s säkerhetsråd, samt Kinas ökande inflytande och omorienteringen för USA:s deltagande i internationella organisationer, liksom nedskärningar i finansieringen som påverkar kritiska områden såsom humanitärt bistånd, utbildning, hälso- och sjukvård och fredsbyggande.

1. Europaparlamentet rekommenderar rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik att

Åtgärder för att skydda och stärka multilateralismen

a) fortsatt stödja en effektiv multilateralism med FN i centrum, främja och försvara internationell rätt och upprätthålla FN-stadgans regler och principer, inbegripet suveränitet, territoriell integritet, politiskt oberoende, självbestämmande och skydd av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter,

b) förbli orubbliga i sitt försvar av respekten för samt skyddet och förverkligandet av universella mänskliga rättigheter, demokrati, människans värdighet, jämlikhet och rättsstatsprincipen, i linje med rådets slutsatser från 2025 om EU:s prioriteringar i FN:s forum för mänskliga rättigheter,

c) bekräfta multilaterala organisationers viktiga roll som oumbärliga plattformar för konfliktlösning och global styrning,

[1] EUT C 67, 8.2.2022, s. 150.

En reform av FN-systemet

d) stödja ambitiösa reformer av FN-systemet och gå vidare med den reformagenda som FN80-initiativet utgör för att säkerställa ett mer ändamålsenligt, effektivt, transparent, ekonomiskt hållbart och lyhört FN som kan hantera nuvarande och framväxande globala utmaningar,

e) förespråka en omfattande reform av FN:s säkerhetsråd för att göra det mer effektivt, inkluderande, transparent, demokratiskt och ansvarsskyldigt, så att man ser till att det bättre återspeglar dagens globala verklighet och fastställer villkor för att strikt begränsa användningen av veto när det blockerar viktiga FN-åtgärder, för att helt avskaffa vetorätten i ett senare skede,

f) uppmuntra medlemsstaterna att samordna sina åtgärder inom FN:s organ och byråer, och att arbeta för en reform av FN:s system med särskilda rapportörer; anta förfaranden för att på ett effektivt sätt ta itu med alla partiska tendenser och fall av ineffektivitet som kan äventyra FN-organens uppdrag, så att man säkerställer att personalen på lämpligt sätt blir föremål för både prövning och tillsyn och vid behov entledigas,

g) fortsatt stärka samarbetet med partner, till exempel Förenta staterna, för att skapa samförstånd och främja en effektiv multilateral ordning,

h) påminna om FN:s säkerhetsråds ansvar för att upprätthålla internationell fred och säkerhet och säkerställa ansvarsskyldighet vid kränkningar av internationell rätt, och undersöka sätt att stärka FN:s generalförsamlings roll på detta område genom att tillämpa ett EU-inspirerat system för omröstning med kvalificerad majoritet där resolutioner som antagits av FN:s generalförsamling med två tredjedelars majoritet av medlemmarna, så att två tredjedelar av befolkningen företräds, skulle anses vara bindande,

Fred och säkerhet

i) bekräfta sitt fördömande av Rysslands olagliga anfallskrig mot Ukraina och landets attacker mot den globala freds- och säkerhetsstrukturen, inbegripet FN:s säkerhetsråds instrument; förespråka ett fullständigt vapenstillestånd för att begränsa civilbefolkningens lidande, och en övergripande, rättvis och varaktig fred för Ukraina, inklusive robusta säkerhetsgarantier som bygger på FN-stadgan och internationell rätt, samtidigt som full ansvarsskyldighet för krigsförbrytelser säkerställs; stödja FN när det gäller att identifiera rättsliga mekanismer för att mobilisera frysta ryska tillgångar för Ukrainas återuppbyggnad utan att någon ekonomisk börda läggs på EU:s medlemsstater,

j) uttrycka oro över risken för ökad konfrontation i Mellanöstern och den destabiliserande roll som Iran och dess regionala proxyaktörer spelar; intensifiera de diplomatiska insatserna i multilaterala forum och eftersträva ett närmare samarbete med EU:s partner i regionen för att stödja nedtrappning, återuppbyggnad och meningsfull dialog; med eftertryck uppmana samtliga aktörer att fullgöra sina skyldigheter enligt internationell rätt i syfte att uppnå en rättvis, övergripande och varaktig fred som bygger på tvåstatslösningen,

k) engagera sig i diplomatiska insatser för att förhindra ytterligare eskalering i Taiwansundet och Sydkinesiska havet och motsätta sig alla ensidiga ändringar av status quo; samarbeta med likasinnade partner för att stärka stabiliteten i regionen; understryka att FN:s resolution 2758 inte fastställer Folkrepubliken Kinas överhöghet över Taiwan samt öka stödet för Taiwans meningsfulla deltagande i internationella organisationer,

l) fortsatt samarbeta med FN för att hantera globala säkerhetsutmaningar genom konfliktförebyggande, medling, fredsbyggande och krishantering, i enlighet med det strategiska partnerskapet mellan EU och FN om fred och säkerhet; erkänna den viktiga roll som FN:s fredsinsatser spelar och utnyttja översynen av framtiden för dessa insatser för att säkerställa att de anpassas till dagens säkerhetslandskap,

m) erkänna de allvarliga risker som uppstår till följd av en ny kapprustning och undergrävandet av de globala nedrustningsinsatserna, som till stor del drivs på av Rysslands, Kinas och Nordkoreas nukleära upprustning; fortsatt skydda och stärka de multilaterala ramar som styr icke-spridning och vapenkontroll samt de som reglerar vapenexport och export av varor och teknik med dubbla användningsområden; främja och stärka multilaterala instrument mot produktion, lagring och användning av kemiska och biologiska vapen,

Hållbar utveckling och mänskliga rättigheter

n) fortsätta att integrera en människorättsbaserad strategi på området hållbar utveckling; betona EU:s ledande roll som världens största givare av offentligt utvecklingsbistånd; ytterligare utnyttja Global Gateway som ett hållbart, transparent, demokratiskt och värdebaserat alternativ till konkurrerande infrastrukturinitiativ, och som ett alternativ som bidrar till att målen för hållbar utveckling uppnås genom att främja ömsesidig tillväxt, ekonomisk verksamhet och skapande av arbetstillfällen i partnerländerna, samtidigt som EU:s strategiska oberoende, geopolitiska ställning och globala trovärdighet stärks,

o) på nytt entydigt bekräfta att samtliga mänskliga rättigheter som fastställs i FN:s konventioner måste upprätthållas fullt ut; uppmana FN att fördöma globala strömningar som undergräver dessa rättigheter, inbegripet den ökande marginaliseringen av de mänskliga rättigheterna och civilsamhällets krympande demokratiska utrymme,

p) prioritera kampen mot desinformation, som sprids genom algoritmisk förstärkning på stora onlineplattformar, den ökande användningen av stora språkmodeller utan lämpliga skyddsåtgärder, illasinnade utländska aktörers utnyttjande av dem och stora teknikföretags underlåtenhet att fullgöra sina skyldigheter enligt befintlig lagstiftning på detta område, så att demokratin och valprocesserna undergrävs,

q) stärka främjandet av religions- och trosfrihet och efterlysa kraftfullare åtgärder för att skydda religiösa och andra minoriteter, inbegripet kristna samfund,

r) stärka EU:s åtagande att främja global hälsa tillsammans med partner.

°

° °

2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna rekommendation till rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik.

MOTIVERING

Mot bakgrund av den ökande instabiliteten globalt, ett antal konflikter och kriser samt de framväxande hoten mot det multilaterala systemet är det av avgörande betydelse att upprätthålla och stärka den regelbaserade världsordningen och säkerställa att mellanstatliga organisationer fungerar effektivt. I betänkandet understryks vikten av att stödja en effektiv regelbaserad världsordning med FN i centrum, främja och försvara internationell rätt och upprätthålla FN-stadgans regler och principer, samtidigt som man arbetar för ett mer ändamålsenligt, effektivt, transparent, ekonomiskt hållbart och lyhört FN som kan hantera nuvarande och framväxande globala utmaningar.

I betänkandet erinras om EU:s engagemang för mänskliga rättigheter, hållbar utveckling och multilateralt samarbete, och betonas EU:s ledande roll när det gäller utvecklingsbistånd, dess stöd för målen för hållbar utveckling och vikten av att motverka desinformation, skydda de grundläggande friheterna och upprätthålla religions- och trosfriheten. Behovet att modernisera FN:s uppdrag och praxis framhålls också, för att säkerställa effektivitet, opartiskhet och trovärdighet i hela systemet.

I betänkandet förespråkas att man utnyttjar multilateralt samarbete för att bättre hantera aktuella utmaningar såsom att upprätthålla internationell fred och säkerhet, bekämpa spridning av massförstörelsevapen samt främja hållbar utveckling och de mänskliga rättigheterna i hela världen.

BILAGA: FÖRKLARING OM SYNPUNKTER

Föredraganden förklarar, i enlighet med artikel 8 i bilaga I till arbetsordningen, att han i sitt betänkande har inkluderat synpunkter i frågor rörande ärendet som han har mottagit från följande företrädare för intressegrupper som omfattas av tillämpningsområdet för det interinstitutionella avtalet om ett obligatoriskt öppenhetsregister[2] eller företrädare för offentliga myndigheter i tredjeländer, inbegripet deras diplomatiska beskickningar och ambassader, i samband med att förslaget till betänkande utarbetades:

1. Företrädare för intressegrupper som omfattas av tillämpningsområdet för det interinstitutionella avtalet om ett obligatoriskt öppenhetsregister
2. Företrädare för offentliga myndigheter i tredjeländer, inbegripet deras diplomatiska beskickningar och ambassader

Ovanstående förteckning upprättas uteslutande på föredragandens ansvar.

I den mån fysiska personer identifierats med namn, befattning eller båda i förteckningen förklarar föredraganden att de berörda fysiska personerna tillsänts Europaparlamentets meddelande om skydd av personuppgifter nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), i vilket villkoren för behandlingen av deras personuppgifter och rättigheterna i samband med denna behandling fastställs.

[2] Interinstitutionellt avtal av den 20 maj 2021 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om ett obligatoriskt öppenhetsregister (EUT L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).